

هوالحكيم

دستورالعمل مراقبت و کنترل بیماری کرونا ویروس در مدارس ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰

با تاکید بر واکسیناسیون و پاسخ سریع به احتمال اپیدمی یا طغیان بیماری در مدرسه

نسخه ۰۸

مقدمه :

در بازگشایی ها ، مدارس به عنوان یکی از مهمترین اماکن تجمعی می باشند. فراهم کردن شرایط لازم برای حفظ سلامت فرهنگیان، دانش آموزان و سایر کارکنان (که بالغ بر ۱۴ میلیون نفر جمعیت کشور را تشکیل می دهند) و در راستای کاهش مواجهه و قطع زنجیره تماس بیماری کووید ۱۹، از اهمیت بالایی برخوردار است.

برای حصول به این نتیجه ضرورت دارد علاوه بر رعایت اصول بهداشتی، مقررات ویژه ای از طریق فاصله گذاری اجتماعی، برای کاهش مواجهات، متناسب با سطح اضطرار و درجه اهمیت فعالیت آموزشی و مهارتی و همچنین واکسیناسیون دانش آموزان و کادر مدرسه در نظر گرفته شود.

توجه به ورود افراد واکسینه شده و یا غربالگری شده با تست PCR (غربالگری با تست PCR بعد از استقرار نظام

مراقبت حذف خواهد شد.)، پیشگیری از تجمعات، رعایت فاصله گذاری در تمام شرایط و تهویه مناسب از موارد قابل توجه در بازگشایی مدارس است و کماکان اولویت شامل شستن دستها، فاصله فیزیکی مناسب و استفاده از ماسک برای همه افراد (شفا) در مدرسه، مورد تأکید این دستورالعمل می باشد.

لازم به ذکر است که اصول کلی پیشگیری از کرونا و مشارکت همگانی دانش آموزان و کارکنان کماکان به قوت خود

باقیست:

- واکسیناسیون همگانی
- شستشوی مرتب و صحیح دستها
- رعایت فاصله فیزیکی مناسب
- استفاده از ماسک و رعایت بهداشت تنفسی
- تهویه مناسب
- پرهیز از تجمعات و دورهمی
- خودداری از انتشار شایعات

اصول پایه

- تشکیل کمیته سلامت مدرسه (با حضور مدیر مدرسه، نماینده معلمین، رابط مدرسه/ مراقب بهداشت مدرسه، نماینده انجمن اولیا و مربیان، نماینده دانش آموزان)
- انجام ارزیابی وضعیت آمادگی مدرسه مطابق چک لیست و اقدام برای رفع مغایرت ها با همکاری مراجع ذیربط (پیوست)
- توجه به برنامه های آموزش سلامت و رعایت بهداشت فردی برای دانش آموزان و مخاطبان
- پایش و مراقبت از سلامت دانش آموزان توسط مراقب سلامت/ رابط سلامت
- آموزش نیروهای خدماتی و نظارت بر عملکرد آنها به منظور اجرای دقیق برنامه مدون بهداشتی و گندزدایی مدرسه
- داشتن ارتباط و تعامل با مخاطبان و مسئولان نظارتی/ مدیریتی مافوق برای هرگونه فعالیت های اطلاع رسانی و اصلاحی
- تهیه و ثبت گزارشات برای پیگیری و رصد نظام مراقبت در مقابل کرونا طبق دستورالعمل های ابلاغی
- پیگیری و تأکید بر واکسیناسیون کامل همه کارکنان و دانش آموزان مدرسه
- همکاری با ناظران بهداشتی مراکز خدمات جامع سلامت
- همکاری انجمن اولیا و مربیان برای دادن اطمینان خاطر به خانواده ها و ترغیب آنها به رعایت اصول بهداشت فردی
- تعامل با اولیا و اطلاع رسانی در خصوص نحوه برگزاری آموزش های حضوری و شرایط حضور دانش آموزان در مدرسه.

فاصله گذاری اجتماعی

- بازگشایی مدارس با ارزیابی های بهداشتی و حداکثر آمادگی و به صورت تدریجی صورت گیرد .

- فعالیت مدارس روستایی و عشایری با رعایت پروتکل های بهداشتی، مجاز میباشد.
- فعالیتهای کارگاهی و مهارتی مدارس فنی و حرفهای و متوسطه با رعایت دستورالعمل های بهداشتی مجاز می باشد.
- روند برگزاری آموزش های حضوری در تمام دوره تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ با توجه به شرایط همه گیری کرونا در کشور و ابلاغ دستورالعمل های جدید خواهد بود
- تعداد افراد در کلاسها با احتساب ۱.۵ متر (ترجیحاً ۲متر) فاصله و ۲.۲۵ متر (ترجیحاً ۴متر) مربع مساحت برای هر نفر و حداکثر ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.
- با توجه به ضرورت کنترل و نظارت، نسبت دانش آموز به معلم در دانش آموزان پیش دبستانی، پایه اول ابتدایی و استثنایی کاهش یابد.
- قرار دادن صندلی، نیمکت، کامپیوتر و... دانش آموز و نظایر آن در فواصل لازم و ایمن، حداقل با فاصله ۱.۵ متری در تمامی جهات صورت پذیرد.
- جهت حذف و یا کاهش مواجهات مستقیم کارکنان بخش های پر مراجعه مثل کتابخانه، پذیرش، اتاق سرپرستی، کارگاه ها و...، استفاده از موانع فیزیکی لازم می باشد.
- از هرگونه تجمع در محل های عمومی اجتناب شود.
- مواجهه چهره به چهره کارکنان کاهش یابد و سعی شود از تماس تلفنی و استفاده از شبکه های اجتماعی، ویدئوکنفرانس و تلفن برای برگزاری جلسات، حتی برای کارکنانی که در داخل یک ساختمان هستند، استفاده شود.
- در صورتی که مواجهه چهره به چهره کادر اداری، دانش آموز، هنر آموز، والدین، و... با یکدیگر ناگزیر باشد، در حداقل زمان ممکن و با رعایت فاصله ایمن حداقل ۱.۵ متر و با استفاده کامل و صحیح از ماسک مناسب و وجود تهویه هوایی مناسب، برگزار شود.
- استراحت بین کلاس های دانش آموزان در حداقل زمان (زنگ تفریح کوتاه) و در زمان های مختلف بین کلاس ها انجام شود.
- ساعت شروع و پایان مدرسه به گونه ای تعیین شود که از همزمانی رفت و آمد دانش آموزان و ازدحام جلوگیری شود.
- در واحد نگهداری و ورودی مدرسه، حتی المقدور از ورود و تردد افراد و اشخاص و مراجعات متفرقه به محیط مدرسه جلوگیری به عمل آید و شیوه های پاسخ گویی از ورودی مدرسه به نحوی باشد که فاصله گذاری اجتماعی رعایت گردد.
- به منظور حفظ فاصله گذاری به ازای ۲.۲۵ متر مربع فضا برای هر دانش آموز، شرایط ایمنی فضا و تجهیزات و بهداشت محیط بر اساس دستورالعمل های موجود و نظر کارشناسان ذی ربط رعایت شود.
- بهتر است دانش آموزان در دروسی که نیازمند تعامل بیشتر معلم با دانش آموز می باشد از قبیل ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی، دروس مهارتی و... در مدرسه حاضر شوند و برای آموزش سایر دروس از بستر فضای مجازی استفاده شود.
- در مناطقی که از نظر آب و هوایی مساعد هستند، بهره برداری از فضای حیاط با رعایت استانداردهای بهداشت محیط، می تواند یکی از راهکارهای برگزاری کلاسها باشد.
- در صورت فعال بودن سرویس ایاب و ذهاب دانش آموزان و کارکنان به شرط واکسیناسیون راننده، استفاده از ماسک، تبادل هوا و تهویه درون سرویس، تعداد افراد می تواند تا ۷۵٪ ظرفیت خودرو باشد.
- افزایش تعداد سرویس های ایاب و ذهاب برای رعایت فاصله گذاری ایمن در جا به جایی صورت پذیرد.
- رعایت فاصله ایمن حداقل ۱.۵ متر در قسمت های عمومی از جمله نمازخانه، سلف سرویس، کارگاه ها و مسیر ورود و خروج الزامی است.
- فعالیت های ورزشی فرهنگی، به صورت انفرادی و یا گروه های حداکثر ۱۵ نفره، با رعایت فاصله گذاری اجتماعی در محیط های باز بلامانع است.
- فعالیت مدارس شبانه روزی واجد خوابگاه، طبق دستورالعمل ضمیمه است.

- پرسنل شاغل در مدارس اعم از خدماتی اداری و آموزشی در صورت عدم انجام واکسیناسیون موظف به ارائه تست پی سی آر منفی هفته‌ای دو بار هستند.
- ارائه خدمات آموزشی در مدارس استثنائی، پیش دبستانی و ابتدایی بدلیل قرار گرفتن این دانش‌آموزان در شرایط گروه‌های آسیب‌پذیر ترجیحاً به صورت غیرحضوری انجام شود. فعالیت توانبخشی مدارس استثنائی با رعایت پروتکل بهداشتی مراکز خدماتی و درمان بلامانع است.

غربالگری، مراقبت و بازگشت به مدرسه :

غربالگری دانش‌آموزان و کارکنان مدارس در همه گیری کووید-۱۹

لازم است، پیش از بازگشایی مدارس، فعالیت‌های زیر انجام پذیرد:

- آموزش لازم به والدین برای آگاهی و متعهدشدن آن‌ها در مورد عدم حضور دانش‌آموز مبتلا یا مشکوک به بیماری واگیر به مدرسه انجام شود.
- مراقب سلامت مدرسه/ رابط بهداشت، لازم است آموزش ببیند تا در صورت مشاهده علائم مشکوک به بیماری یا دانستن سابقه تماس در بین دانش‌آموزان و کارکنان، اقدامات بهداشتی لازم را انجام دهند.
- قرنطینه افراد بدون علامت و دارای تست مثبت کرونا حداکثر ۵ روز خواهد بود (دانش‌آموز و معلمان و سایر کارکنان) و در افراد تست مثبت با علامت نیز حداکثر بمدت ۱۰ روز به شرط نداشتن علامت در طی ۲۴ ساعت آخرین روز قرنطینه می باشد.
- لازم است مدرسه برای کنترل ورود احتمالی کارکنان بیمار یا مشکوک به بیماری و جداکردن آن‌ها از افراد سالم، برنامه مشخصی داشته باشد. به عنوان مثال در هنگام و بدو ورود به حیاط مدرسه (به محض پیاده شدن از سرویس) و هم‌چنین شیوه‌ای برای اطلاع‌رسانی به والدین یا سرپرست دانش‌آموزان فوق تعیین کند.
- در بدو ورود به مدرسه و روزانه و همه دانش‌آموزان، معلمان و سایر کارکنان، از نظر وجود علائم بیماری به ویژه وجود تب، علائم سرماخوردگی و یا علائم گوارشی (به روش مراقبت سندرومیک) غربالگری شوند.
- مدرسه، نسبت به ثبت و گزارش مبتلایان اقدام کند و در صورت نیاز به تصمیم‌گیری با کارشناسان ناظر بهداشت، مشورت کند.
- با توجه به انجام واکسیناسیون کادر آموزشی، اداری و خدماتی (از دهه اول مردادماه ۱۴۰۰) از انتهای شهریور ماه، لازم است افرادی از ایشان که واکسیناسیون انجام نداده اند، هفته ای دو بار (هر ۳ روز یکبار)، آزمایش PCR با نتیجه منفی به همراه داشته باشند.
- برای افرادی که یک نوبت واکسن دریافت کرده باشند تا زمان تکمیل واکسیناسیون (۱۴ روز بعد از دریافت دو دوز واکسن)، لازم است که هفته ای یکبار آزمایش PCR با نتیجه منفی به همراه داشته باشند.
- لازم است طی جلسات هماهنگی در سطح شهرستان، به ازای هر مدرسه مراکز خدمات جامع سلامت مربوطه تعیین و معرفی گردند.

۱. نحوه مراقبت از افراد مشکوک یا مثبت و افراد در معرض تماس:

بهتر است در شناسایی فرد مشکوک و مبتلا در مدرسه و معرفی به مرکز خدمات جامع سلامت، منتخب با ادارات آموزش و پرورش و مرکز بهداشت شهرستان از پیش تعیین شده، هماهنگی لازم انجام شود

فرد مشکوک و یا مبتلا:

کلیه افراد علامت دار (تب دار و...) اعم از دانش آموز، کادر اجرایی، آموزشی، خدماتی و سرویس مدرسه لازم است شناسایی و اقدامات زیر متعاقباً برای ایشان انجام گیرد.

- فرد مشکوک بلافاصله از سایرین جدا (با رعایت دستورالعمل‌های آموزش و پرورش برای دانش‌آموزان: اطلاع به والدین و...) و به مرکز منتخب خدمات جامع سلامت معرفی شوند. این افراد تا تعیین تکلیف توسط پزشک مرکز، حق ورود به مدرسه را ندارند.
- انجام تست در افراد بدون علامت در مدارس توصیه نمی‌شود. منظور از علامت‌دار بودن در کرونا و آنفلوآنزا سرفه، تب، آبریزش از بینی، گلودرد و درد بدن می‌باشد.
- برای این افراد در مرکز منتخب و پس از ویزیت پزشک در صورت لزوم تست رپید یا PCR انجام خواهد شد.
- تست رپید یا PCR مثبت: ویزیت پزشک، تجویز دارو و آموزش اقدامات مراقبتی و حفاظتی، در صورت نیاز به بستری ارجاع به بیمارستان منتخب و در صورت عدم نیاز به بستری، جداسازی در منزل برای ۱۰ روز
- تست رپید یا PCR منفی و یا تشخیص عدم نیاز به تست توسط پزشک: مراجعه به مدرسه با گواهی پزشک مرکز منتخب

فرد در تماس با فرد مبتلا:

- همه افراد علامت دار در تماس با فرد مبتلا از ۴۸ ساعت قبل از شروع علائم باید شناسایی شوند: همکلاسی‌ها، افراد هم‌سرویی و کادر مدرسه
- افراد علامت دار شناسایی شده به مرکز جامع خدمات سلامت منتخب برای بررسی و اجرای فرایند رهگیری (Tracing) معرفی شوند.
- در مرکز منتخب برای این افراد تست تشخیص سریع RAPID یا PCR انجام خواهد شد:
- در صورت مثبت بودن نتیجه تست و ویزیت پزشک، تجویز دارو و آموزش اقدامات مراقبتی و حفاظتی، در صورت نیاز به بستری ارجاع به بیمارستان منتخب و در صورت عدم نیاز به بستری، جداسازی در منزل حداکثر تا ۱۰ روز
- در صورت منفی بودن نتیجه تست RAPID: انجام تست PCR و ادامه مراحل بر اساس فرایند درج شده در مورد نتیجه PCR
- در صورت تشخیص عدم نیاز به تست توسط پزشک: مراجعه به مدرسه با گواهی پزشک مرکز منتخب
- افراد مبتلا پس از طی زمان جداسازی (۵ روز در افراد بدون علامت و ۱۰ روز در افراد علامت دار) با گواهی پزشک مرکز منتخب، می‌توانند به مدرسه بازگردند.
- لیست کلیه موارد مشکوک و مثبت شناسایی شده، روزانه به مرکز منتخب و منطقه/ ناحیه آموزش و پرورش جهت ثبت در سامانه سیدا ارسال شود.
- منطقه/ ناحیه آموزش و پرورش، لیست موارد مشکوک و مثبت شناسایی شده را به صورت هفتگی به آموزش و پرورش شهرستان جهت ثبت در سامانه LTMS بانک اطلاعات سلامت و مرکز بهداشت شهرستان ارسال نماید.

نحوه برخورد با موارد مشکوک و مثبت شناسایی شده

۱. مشاهده علائم مورد اشاره در بالا و مورد مثبت کرونا در دانش‌آموزان بیش از یک کلاس
  - اگر در یک کلاس، سه نفر یا ۱۰٪ در کلاس‌های بالای ۳۰ نفر به طور همزمان دارای علائم بودند (در فاصله زمانی ۷۲ ساعت گذشته) کلاس غیرحضور می‌گردد.
  - اگر در یک مدرسه همزمان بیش از ۱۰٪ درصد دانش‌آموزان یا بیش از یک کلاس دارای افراد علامت‌دار بودند، آن شیفت (صبح یا عصر) غیرحضور می‌گردد.

- منظور از همزمان، فاصله زمانی ۷۲ ساعت قبل دارای علائم ذکر شده در بالا یا تست مثبت می باشد.
  - مدت زمان تعطیل کردن حداقل ۷ روز می باشد و کلاس‌ها به صورت غیر حضوری تشکیل شود.
  - در صورت نیاز به شیفت‌بندی، ترتیبی اتخاذ شود تا دانش‌آموزان شیفت اول در سه روز اول هر هفته و دانش‌آموزان شیفت دوم در سه روز آخر هر هفته در مدرسه حضور یابند.
۲. مشاهده علائم و یا مورد مثبت کرونا در افراد در محل اقامت/ خوابگاه/ مدارس شبانه‌روزی
- در مدارس شبانه‌روزی/ خوابگاه، دانش‌آموزان مبتلا در مکانی جداگانه در خوابگاه قرنطینه شوند یا در صورت امکان به نزد خانواده فرستاده شوند. افراد هم اتاقی و کل خوابگاه نیز به مدت دو هفته مراقبت سندرمیک شوند.
  - کلاس‌ها غیرحضوری شده و ترجیحاً در همان محل حداقل به مدت ۱۰ روز قرنطینه گردند.
۳. مشاهده علائم عفونت تنفسی/ آنفلوآنزا و یا مورد مثبت کرونا در معلمان اختصاصی در دوره ابتدایی
- در صورت ابتلا معلم اختصاصی، حضور ایشان در مدرسه ممنوع و به مدت حداقل ۷ روز قرنطینه می‌گردند. دانش‌آموزان در تماس با معلم به مدت ۱۰ روز مراقبت سندرمیک می‌گردند. در صورت بروز علائم طبق مورد یک اقدام گردد.
۴. مشاهده علائم عفونت تنفسی/ آنفلوآنزا و یا مورد مثبت کرونا در معلمان چرخشی مثلاً دبیران محترم دوره متوسطه اول و دوم
- در صورت ابتلا معلم چرخشی تمامی کلاس‌های مربوطه تحت مراقبت سندرمیک و بیماریابی قرار می‌گیرند. در صورت شناسایی یا بروز علائم بیماری در کلاس‌های مذکور، طبق روش ارائه شده در مورد یک اقدام گردد.
  - مراقبت حداقل به مدت ۱۰ روز در محل‌ها و کلاس‌های مورد تردد معلمان چرخشی، باید تداوم یابد.
۵. مشاهده علائم عفونت تنفسی/ آنفلوآنزا و یا مورد مثبت کرونا در دانش‌آموزان:
- اگر در یک کلاس سه نفر به طور همزمان دارای علائم بودند (در فاصله زمانی ۷۲ ساعت) آن کلاس تعطیل می‌گردد.
  - اگر در یک مدرسه همزمان بیش از ۱۰ درصد دانش‌آموزان یا بیش از یک کلاس دارای افراد علامتدار بودند، آن شیفت (صبح یا عصر) تعطیل می‌گردد.
  - منظور از همزمان، فاصله زمانی ۷۲ ساعت می باشد.
  - مدت زمان غیرحضوری کردن مدرسه ۱۰ روز می باشد و کلاس‌ها به صورت غیر حضوری تشکیل شود.
۶. مشاهده علائم عفونت تنفسی/ آنفلوآنزا و یا مورد مثبت کرونا در افراد در محل اقامت/ خوابگاه/ مدارس شبانه‌روزی
- در مدارس شبانه‌روزی/ خوابگاه، دانش‌آموزان مبتلا در مکانی جداگانه در خوابگاه قرنطینه شوند یا در صورت امکان به نزد خانواده فرستاده شوند. افراد هم اتاقی و کل خوابگاه نیز به مدت دو هفته مراقبت سندرمیک شوند.
  - کلاس‌ها غیرحضوری شده و ترجیحاً در همان محل به مدت ۷ روز قرنطینه گردند.
۷. مشاهده علائم عفونت تنفسی/ آنفلوآنزا و یا مورد مثبت کرونا در معلمان اختصاصی در دوره ابتدایی
- در صورت ابتلا معلم اختصاصی، حضور ایشان در مدرسه ممنوع و به مدت ۷ روز قرنطینه می‌گردند. دانش‌آموزان در تماس با معلم به مدت ۱۰ روز مراقبت سندرمیک می‌گردند. در صورت بروز علائم طبق مورد یک اقدام گردد.
۸. مشاهده علائم عفونت تنفسی/ آنفلوآنزا و یا مورد مثبت کرونا در معلمان چرخشی مثلاً دبیران محترم مقاطع متوسطه اول و دوم
- در صورت ابتلا معلم چرخشی تمامی کلاس‌های مربوطه تحت مراقبت سندرمیک و بیماریابی قرار می‌گیرند. در صورت شناسایی یا بروز علائم بیماری در کلاس‌های مذکور، طبق روش ارائه شده در مورد یک اقدام گردد.
  - مراقبت به مدت ۱۰ روز در محل‌ها و کلاس‌های مورد تردد معلمان چرخشی، باید تداوم یابد.

نکته:

- خانواده‌های دانش‌آموزان و معلمان مبتلا نیز باید تحت مراقبت سندرمیک قرار گیرند.

۲. مراقبت از گروه‌های آسیب پذیر

سه گروه زیر با گواهی پزشک معتمد آموزش و پرورش و در جایی که آموزش و پرورش پزشک معتمد ندارد، پزشک مرکز خدمات جامع سلامت، به عنوان افرادی که در معرض ابتلا به بیماری کووید-۱۹ عارضه دار قرار دارند، در نظر گرفته شده است:

گروه الف (بیماران با بیماری زمینه‌ای و مزمن):

بیماری قلبی-عروقی، بیماریهای کبدی، بیماریهای کلیوی، فشارخون بالا، دیابت وابسته به انسولین، بیماریهای تنفسی زمینه‌ای، آسم مقاوم به درمان، افراد مبتلا به چاقی مفرط بیشتر از $BMI \geq 40$ (شاخص توده بدنی).

گروه ب (بیماران با نقص ایمنی):

تحت درمان با کورتیکواستروئید به میزان بیش از ۱۲.۵ میلی گرم پردنیزولون در روز بیش از دو هفته - شیمی درمانی - بدخیمی ها - پیوند اعضا

گروه ج (مادران باردار و دانش‌آموزان با شرایط خاص)

دانش‌آموزان مبتلا به فلج مغزی با ناتوانی حرکتی در دستها، محدودیت بینایی شدید، کودکان ذهنی و اوتیسم و چند معلولیتی که توانایی خود مراقبتی مستقل مثل شستن دست ها و نگهداری ماسک ندارند.

- فعالیت دانش‌آموزان و کارکنان این گروه های ۳ گانه، تا زمان انجام واکسیناسیون ایشان به صورت غیرحضور و مجازی برنامه ریزی گردد.

۳. بازگشت به مدرسه در افراد با سابقه کووید-۱۹

- دانش‌آموزان و کارکنان مدارس مبتلا به بیماری کووید-۱۹، پس از طی دوران درمان و واگیری برای بازگشت به مدرسه لازم است مورد ارزیابی پزشک معتمد ادارات مناطق/شهرستان یا مراکز جامع سلامت قرار گیرند.
- ورود و یا حضور دانش‌آموزان/معلمین و سایر کارکنان دارای علائم بیماری (با تأکید بر علائم بیماری کرونا) تحت هر شرایطی به مدرسه ممنوع است.

پیشگیری و کنترل کووید-۱۹ در مدرسه:

الف. سلامت محیط کار

- اصول بهداشت و حفاظت فردی به طور جدی رعایت شود.
- از دست دادن، روبوسی و بغل کردن یکدیگر پرهیز شود.
- استفاده از ماسک برای همه افراد الزامی است و نحوه استفاده صحیح از آن توصیه و آموزش داده شود.
- دانش‌آموزان از ماسک مناسب سن خود استفاده کنند.
- همه افراد ملزم به استفاده از وسایل شخصی هستند.

- مدرسه باید دستورالعمل‌های شستشوی مرتب و مکرر دست با آب تمیز و صابون مایع و استفاده از محلول الکل یا ژل ضدعفونی‌کننده دست را برای معلمان، کارکنان و دانش‌آموزان اعمال کند. ژل یا محلول با پایه الکل ضدعفونی‌کننده دست در همه کلاس‌های درس قرار داده شود.
- نیروهای خدماتی در هنگام نظافت باید از لباس حفاظتی، ماسک و دستکش لاتکس یک بار مصرف استفاده کنند؛
- برای ثبت حضور و غیاب، ترجیحاً از سیستم تشخیص چهره/ کارتخوان کارکنان استفاده شود؛ در صورت استفاده از دفتر حضور و غیاب، امکان ضدعفونی فراهم گردد و افراد برای امضا از خودکار شخصی استفاده نمایند.
- برای تماس با دکمه‌های آسانسور، از دستمال کاغذی یا دستکش استفاده شود.
- هنگام عطسه یا سرفه کردن از دستمال کاغذی استفاده شود. در صورت عدم دسترسی به دستمال کاغذی در هنگام سرفه/ عطسه، از قسمت داخلی آرنج موقع سرفه و عطسه استفاده شود.
- از تماس دستها با چشم، بینی و دهان قبل از شستن یا ضدعفونی خودداری شود.
- در نمازخانه‌ها استفاده از مهر و سجاده شخصی و رعایت فاصله ایمن ضرورت دارد.
- از همراه داشتن موبایل و وسائل الکتریکی غیرضروری به ویژه توسط دانش‌آموزان ممانعت گردد.
- کارکنان قسمتهای خدمات بعد از گندزدایی به ویژه در سطح مدارس و مجتمع‌های بزرگتر (در صورت امکان) دوش گرفته و در هنگام خروج با لباسی غیر از لباس کار مدرسه را ترک نمایند.
- هر یک از معلمان بهتر است محلول ضدعفونی‌کننده شخصی به همراه داشته باشند.
- آب آشامیدنی سالم برای همه دانش‌آموزان به ویژه مناطق محروم فراهم شود.
- گچ و یا ماژیک وایت برد مورد استفاده معلمان و دانش‌آموزان جدا باشد. در صورت امکان، دانش‌آموزان گچ/ ماژیک وایت برد شخصی به همراه داشته باشند.
- ترجیحاً معلمان و دانش‌آموزان لیوان کاغذی یک‌بار مصرف و دستمال کاغذی به همراه داشته باشند.
- ترجیحاً دانش‌آموزان تا حد امکان کمترین وسایل را بین خانه و مدرسه جابجا کنند.
- همه معلمان و کارکنان و دانش‌آموزان در مدت زمان حضور در مدرسه باید از ماسک استفاده کنند.
- از تجمع در محیط‌های خاص مدرسه از قبیل دفتر، آبدارخانه، اتاق کپی، اتاق‌های کار عملی و آزمایشگاهی خودداری شود.
- گواهی سلامت مستخدمین و سرایداران مدارس کنترل و به‌روزرسانی شود.
- در مدرسه پوسترها و استندهای مربوط به آموزش رعایت پروتکل‌های بهداشتی در معرض دید همه و در جای مناسب نصب شود

ب. بهداشت مواد غذایی

- هرگونه فعالیت بوفه‌ها و پایگاه تغذیه سالم مدارس تعطیل می‌باشد.
- سرو غذای گرم برای معلمان، دانش‌آموزان و کارکنان مدرسه در مدرسه مجاز نمی‌باشد.
- تردد افراد متفرقه به آبدارخانه مدرسه مجاز نمی‌باشد.
- از دست به دست کردن مواد غذایی و ساندویچ‌های خانگی و یا تهیه شده در مدرسه توسط دانش‌آموزان و یا فروشنده، جداً خودداری شود.
- به دانش‌آموزان استفاده از مایعات بیشتر توصیه شود. ترجیحاً از آب‌های آشامیدنی که قبل از مصرف بطری آن شسته شده است، استفاده کنند. نوشیدن مایعات به‌اندازه کافی و فراوان کمک به دفع سموم و حفظ ایمنی مناسب بدن می‌کند.
- در صورت تمایل دانش‌آموز به مصرف میوه در مدرسه، به منظور پیشگیری از آلودگی مواد غذایی، میوه باید به طور کامل در منزل بر اساس اصول بهداشتی شستشو شده و پوست آن گرفته شده باشد.
- از خرید مواد غذایی فله‌ای و باز خودداری شود.

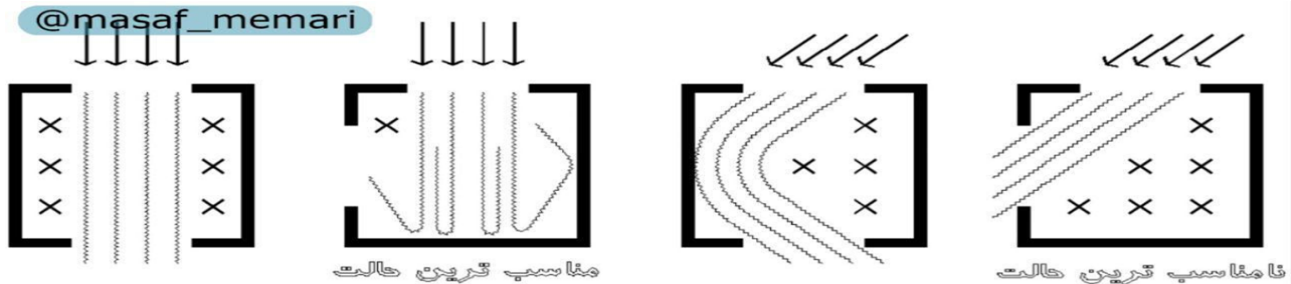
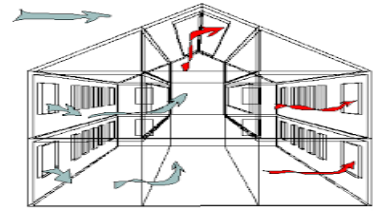
ج. گندزدایی:

- برنامه مدون گندزدایی برای همه ی سطوح دارای امکان تماس زیاد در مدارس تهیه گردد و به نیروی مسئول، آموزش لازم ارائه گردد.
- در مدارس دو شیفته، زمان مناسب برای گندزدایی و آماده سازی مدرسه برای شیفت بعد در نظر گرفته شود.
- تأمین و دپوی حداقل ۲ هفته‌ای مواد ضدعفونی‌کننده، صابون مایع، دستکش، ماسک، دستمال کاغذی و... از دیگر الزامات جهت بازگشایی مدارس می‌باشد.
- از ایمنی محل دپوی مواد ضدعفونی‌کننده و گندزدا اطمینان حاصل شود.
- در صورت وجود سالنهای ورزشی و بازی، وسایل و تجهیزات بعد از هر بار استفاده گندزدایی شوند.
- در رختکن و حمام سالن ورزشی، استفاده از وسایل بهداشتی شخصی / یکبار مصرف ضروری است.
- نصب ظروف حاوی مواد ضد عفونی‌کننده دست‌ها با پایه نگهدارنده به تعداد مناسب در هر طبقه و راهروها انجام شود.
- به صورت مستمر نظافت سطوح دارای تماس مشترک، نظیر میزهای خدمت، مبلمان، تخت، میز و صندلی‌های سلف سرویس، راه پله‌ها، دستگیره‌ها، کمدهای وسائل، سرویس‌های بهداشتی، اتاق‌ها، راهروها، سالن اجتماعات، کارگاه‌ها و سایت کامپیوتر، تجهیزات در محوطه و حیاط و... انجام شود.
- کلیه لوازم شخصی دانش آموزان استثنایی شامل ویلچر، عصا، وسائل توانبخشی و... مشمول گندزدایی بدو ورود و خروج می‌باشند.
- دو مرحله نظافت و گندزدایی جدا از یکدیگر بوده و نباید هیچگونه اختلاطی بین مرحله شوینده و گندزدایی انجام گیرد.
- هنگام گندزدایی و نظافت، سالن‌ها باید خالی از افراد بوده و درها و پنجره‌ها باز گذاشته شوند و جهت تهویه بهتر هواکش نیز روشن باشد.
- محلول‌های گندزدای کلره باید روزانه تهیه و استفاده شود (کارایی محلول پس از گذشت ۲۴ ساعت کاهش می‌یابد).
- امکانات لازم برای شستشوی مرتب دست‌ها و استفاده از ماسک یکبار مصرف در طول شیفت برای شستشو و گندزدایی روزانه
- لباس کار برای پرسنل مسئول نظافت باید فراهم شود.
- از تی مخصوص فقط برای گندزدایی مکان‌هایی که امکان آلودگی وجود دارد استفاده شود.
- فرد/ افراد مسئول نظافت در هنگام نظافت باید از وسایل حفاظت فردی شامل ماسک و لباس کار مناسب و مقاوم در برابر خوردگی استفاده نمایند.
- نظافت را از یک نقطه آغاز و در طرف یا نقطه مقابل به پایان برسانید (تی را به صورت مارپیچ حرکت دهید).
- "تی‌هایی" که برای نظافت کف اتاقها و سالن‌ها و غیره استفاده می‌شود باید دارای چند "سر" اضافی " باشند.
- پس از استفاده از پارچه‌ها، دستمال نظافت و تی، می‌بایست در آب داغ شسته شود.
- در هنگام گندزدایی احتیاط‌های لازم در ارتباط با برق‌گرفتگی بعمل آید.
- تجهیزات و ماشین آلات گندزدایی بعد از پایان کار شسته و به روش مناسب بسته به ظرفیت تجهیزات و ماشین آلات خشک گردند.

د. بهداشت ساختمان

تهویه:

- از کلاس‌های واجد پنجره استفاده شود.
- حداقل ۲۰ درصد از مساحت سطح کلاس، از پنجره بازشونده به میزان ۴۵ درجه تشکیل شده باشد.
- بیشترین تهویه طبیعی در زمانی که پنجره‌ها در ۲ طرف کلاس باز باشند، فراهم می‌گردد.

- هوای تمیز باید به طریق مؤثر وارد هر کلاس شده و آلاینده های تولید شده در هر اتاق به نحو مؤثری خارج شود، به گونه ای که مانع از انتشار عفونت های منتقله از هوا بین افراد حاضر در فضای داخلی گردد.
- شرایط به گونه ای فراهم شود که امکان حداقل ۶ بار تعویض هوا در ساعت در کلاس فراهم گردد.
- تعداد فن های مکشی باید متناسب با مساحت سطح کلاس باشد.
- تهویه به ازای هوای مورد نیاز هر کلاس و نوع سیستم تهویه مکانیکی، بسته به ظرفیت مورد نیاز انتخاب گردد. مثلاً برای یک کلاس ۲۴ متر مربع حدود ۴۰۰ مترمکعب هوا در یک ساعت نیاز می باشد. (براساس جدول پیوست)
- در صورت استفاده از کولر آبی و گازی، پنجره ها و درب ها به میزان ۲۵ درصد جهت خروج هوا باز باشند.
- به منظور افزایش حرکت هوا در داخل کلاس می توان از پنکه یا پنکه سقفی استفاده شود.
- در صورت استفاده از سیستم تهویه مطبوع، سیستم بگونه ای تنظیم شود که حداکثر جریان ورودی از هوای آزاد تأمین شود.
- در صورت نیاز به وسائل گرمایشی، هر یک ساعت یکبار هوای کلاس ها تهویه شود و پنجره ها به مدت ۱۰ دقیقه باز باشد. دانش آموزان حتی المقدور با پوشش کافی در کلاس حضور داشته باشند.
- استفاده از هواکش و بازگذاشتن درها و پنجره های سالنها به منظور تهویه مناسب و مستمر
- تهویه مناسب محل های اقامت و سرویس های بهداشتی انجام شود.
- اتاقک آسانسورها دارای تهویه فعال و مناسب باشد.

سرویس های بهداشتی:

- سیستم لوله کشی صابون مایع و دستمال کاغذی در توالت ها و سرویس های بهداشتی تعبیه گردد.
- قبل از کشیدن سیفون توالت فرنگی، در آن را بگذارید تا میکروبها در هوا پخش نشوند.
- دستشویی ها و توالت ها، روزانه حداقل دو بار در طول ساعات کار مدرسه و یکبار در انتهای کار مدرسه یا انتهای نوبت بر اساس دستورالعمل های ابلاغ شده گندزدایی شوند.
- سطل، دستمالها و وسائل نظافت و گندزدایی سرویس های بهداشتی باید مجزا باشد.
- جهت کاستن از تماس مستقیم دستها با در و دستگیره های ورودی و خروجی ساختمان، سرویس های بهداشتی، آنها را به حالت نیمه باز و یا مجهز به پدال باز شونده باشند. (در صورت امکان) یا برای سهولت تردد از جک و آرام بند درها استفاده گردد.

پسماند:

- دفع پسماندها به شیوه بهداشتی در سطوح‌های دربار پدالی انجام شود.
- پرسنل مسئول جمع‌آوری و دفع پسماند با رعایت تمامی ملاحظات بهداشتی جمع‌آوری پسماند در کیسه‌های پلاستیکی محکم در آخر هر شیفت را در دستور کار قرار دهند.

آب آشامیدنی، آب‌خوری و آب‌سرد کن‌ها:

- آب‌خوری‌ها و آب‌سردکن‌های سنتی در زمان پاندمی حذف شود. (موارد دارای پدال یا چشم الکترونیک بلامانع است)
- پایش غلظت کلر باقیمانده توسط ناظران (میزان حداقل کلر آزاد باقیمانده ۰.۵ تا حداکثر ۰.۸ میلی‌گرم در لیتر در کل سیستم توزیع حفظ گردد).
- پایش کیفیت میکروبی آب آشامیدنی برای اطمینان از عدم وجود آلودگی به کلیفرم گرم‌پای یا اشرشیاکلی توسط کارشناسان مرکز بهداشت انجام گردد.

اقدامات قبل از بازگشایی مدارس:

- تشکیل کمیته اجرایی متشکل از معاون محترم بهداشت/ رئیس محترم شبکه بهداشتی درمانی، مدیرگروه/ کارشناس مسئول سلامت نوجوانان جوانان و مدارس، رئیس محترم آموزش و پرورش، رئیس محترم اداره سلامت و تندرستی آموزش و پرورش
- تعیین لیست مدارس که قرار است بازگشایی شود و اعلام به حوزه بهداشت
- تشکیل کمیته اجرایی حداکثر یک هفته قبل از بازگشایی مدارس
- مشخص شدن نزدیک‌ترین مرکز خدمات جامع سلامت معین جهت پیگیری‌ها و ارجاعات
- پایش/خودارزیابی مدارس توسط مدیر/رابط مدرسه براساس چک‌لیست ابلاغی و نگهداری نتایج پایش به صورت مکتوب در مدرسه

اقدامات قبل، حین و بعد از بازگشایی مدارس:

- تشکیل کمیته اجرایی بهداشتی- ایمنی متشکل از معاون محترم بهداشت/ رئیس محترم شبکه بهداشتی درمانی، مدیرگروه/ کارشناس مسئول سلامت نوجوانان جوانان و مدارس، رئیس محترم آموزش و پرورش، رئیس محترم اداره سلامت و تندرستی / کارشناس سلامت و تندرستی آموزش و پرورش
- تعیین و تبادل لیست مدارس که قرار است بازگشایی شود و اعلام به کارشناس سلامت و تندرستی آموزش و پرورش و مراکز جامع سلامت
- تشکیل کمیته اجرایی حداکثر یک هفته قبل از بازگشایی مدارس
- شناسایی مدارس تحت پوشش مرکز خدمات جامع سلامت جهت پیگیری‌ها، ارجاعات
- نظارت و بازدید هفتگی از اجرا و رعایت پروتکل‌های بهداشتی توسط مرکز خدمات جامع سلامت
- انجام پایش/خودارزیابی مدارس توسط مدیر/رابط مدرسه براساس چک‌لیست ابلاغی و نگهداری نتایج پایش به صورت مکتوب در مدرسه

پیوست ها:

- چک لیست ارزیابی آمادگی و عملکرد مدرسه در رعایت پروتکل های بهداشتی
- پروتکل بهداشتی خوابگاه های مدارس شبانه روزی
- وظایف کمیته مدرسه ای مدیریت بیماری کرونا (کمیته سلامت)
- فلوجارت نحوه مراقبت از افراد مشکوک یا مثبت و افراد در معرض تماس
- جدول دستگاه تهویه با توجه به فضای کلاس